

19. 8. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Horizontální delegace působnosti členů orgánu společnosti s ručením omezeným

Stará úprava[1] korporátního práva rozdělení působnosti členů orgánu společnosti neumožňovala, respektive neposkytovala tomuto řešení vedení společnosti s ručením omezeným[2] hmotněprávní základ, přestože je tzv. horizontální delegace působnosti členů orgánu poměrně praktickým řešením správy společnosti. Nová právní úprava - konkrétně nový občanský zákoník[3] a zákon o obchodních korporacích[4] - však s rozdělením působnosti členů orgánu na určité vymezené „úseky“ počítá. Následující řádky nabídnou pohled na úpravu rozdělení působnosti a na dopad takového řešení na odpovědnost za škodu.

S možností rozdělení působnosti členů určitého orgánu společnosti na vymezené obory počítá občanský zákoník v ustanovení § 156 odst. 2. Přestože zákon na tomto místě hovoří a rozdělení působnosti členů kolektivního orgánu, je možné s odkazem na ustanovení § 195 zákona o obchodních korporacích dovodit, že nic nebrání horizontální delegaci působnosti členů určitého orgánu také na úrovni členů individuálních orgánů společnosti; důležité je, zda tento orgán rozhoduje ve sboru.[5]

Zákon v předmětném ustanovení § 156 odst. 2 NOZ hovoří o rozdělení „podle určitých oborů“. V režimu obchodních korporací, a konkrétně pak v režimu společnosti s ručením omezeným, bude v souladu se smyslem citované úpravy možné obor chápat široce jako určitý konkretizovaný okruh záležitostí nebo činností.[6] Není tudíž proti smyslu této úpravy, aby výsledkem rozdělení působnosti jednotlivých členů orgánu byla kombinace i různorodých činností nebo záležitostí, budou-li dostatečně určité a srozumitelně vymezeny a budou-li ve svém důsledku naplňovat společného jmenovatele. Rozdělení působnosti by mělo vést k lepšímu, respektive efektivnějšímu naplňování cílů společnosti.[7] Na tomto místě je nutné poznamenat, že jakékoliv rozdělení působnosti bude mít účinky zásadně pouze uvnitř společnosti.[8]

Způsob, jakým k rozdělení působnosti členů orgánu společnosti může dojít, zákon výslovně neuvádí. Nabízí se možnost zakotvit způsob rozdělení působnosti členů orgánu do společenské smlouvy (a to i na anonymní bázi).[9] Neobsahuje-li společenská smlouva takové ujednání, bude o rozdělení působnosti rozhodovat příslušný orgán a to prostou většinou hlasů přítomných členů.[10] Důsledkem takového rozdělení je skutečnost, že o přerozdělených záležitostech je oprávněn rozhodovat pouze člen, kterému byla působnost v konkrétním oboru přidělena a ostatní členové orgánu nejsou oprávněni do opatření přijatých tímto oprávněným členem zasahovat.[11] To je ovšem nezbavuje práva a současně i povinnosti dohlížet na řádné spravování svěřeného oboru záležitostí.

Nastíněná povinnost kontroly zbývajícími členy orgánu je zakotvena v druhé větě druhého odstavce ustanovení § 156 NOZ. Při posuzování způsobu kontroly výkonu působnosti člena orgánu na „svěřeném“ úseku je třeba vycházet z objektivních možností zbývajících členů dostát této povinnosti. Na prvním místě je nutné zmínit právo členů žádat po daném členovi orgánu informace o přijatých i zamýšlených opatřeních a naproti tomu povinnost dožádaného člena tyto informace v odpovídající podobě poskytnout. Formu a způsob poskytování informací je vhodné upravit v interním předpisu společnosti.

Důvodem pro odmítnutí poskytnutí informací je žádost, která je zcela zjevně šikanózním výkonem práva či jeho zneužitím, je v rozporu s pravidly, které pro realizaci práva na informace vymezil interní předpis společnosti, nebo se jedná o informaci, která je veřejně dostupná. Zneužitím práva na informace rozumíme takový výkon práva, jenž nevede k naplnění účelu práva na informace.

Intenzita kontroly je odvislá od konkrétní situace, ale obecně je možné konstatovat, že je vyšší v případě přijímání opatření zásadnějšího charakteru, tedy takového, které je s to ohrozit nebo ovlivnit naplňování cílů společnosti. Ostatně na požadavky kontroly je možné vztáhnout požadavky péče řádného hospodáře uvedené § 51 ZOK a § 159 NOZ.[12]

„Delegace ve smyslu § 156 odst. 2 nezbavuje delegovaného člena případné solidární povinnosti k náhradě škody spolu s ostatními členy tohoto orgánu právnické osoby, jsou-li splněny podmínky jejich odpovědnosti.“[13] Odpovědnost za škodu při rozdělení působnosti členů orgánu se ve výše nastíněné rovině rozpadá do dvou větví, které představují dvě povinnosti. První povinností člena orgánu, na kterého byla delegována působnost pro určený úsek záležitostí (obor), je vykonávat tuto delegovanou působnost s péčí řádného hospodáře. Druhou povinností člena je zároveň povinnost odpovídající kontroly ostatních členů orgánu při výkonu jim svěřeného úseku vymezené působnosti - taktéž s požadavkem péče řádného hospodáře.[14] Odpovědnost člena orgánu za škodu nastane v situaci, kdy dojde k porušení alespoň jedné z výše uvedených povinností. Dojde-li však k deliktní odpovědnosti člena společnosti v důsledku nedodržení příslušné intenzity kontroly správy v rámci působnosti ostatních členů, je potřeba pamatovat na ustanovení § 2915 NOZ.[15]

Závěr

Hmotněprávní úprava možnosti horizontální delegace působnosti orgánu (nejen) společnosti s ručením omezeným je správným krokem, který může zefektivnit fungování a organizaci společnosti. V rovině odpovědnost za škodu v důsledku nedodržení odpovídající intenzity dohledu nad výkonem delegované působnosti člena orgánu se však nabízí mnoho otázek, jejichž zodpovězení je klíčové pro posouzení, zda došlo ke skutečnosti zakládající povinnost náhrady případně vzniklé škody.

David Baroš,
student Právnické fakulty Univerzity Palackého

e-mail: emailbaros@gmail.com

[1] Starou úpravou se myslí úprava v zákoně č. [40/1964](#) Sb. občanský zákoník a z. č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník.

[2] ŠTENGLOVÁ, I. Zákon o obchodních korporacích. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 271 – 273.

[3] Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník. Dále také jako nový zákon nebo NOZ.

[4] Zákon č. [90/2012](#) Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Dále také jen jako zákon o obchodních korporacích nebo ZOK.

[5] LAVICKÝ, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. Praha: C. H. Beck,

2014, s. 809.

[6] Tamtéž, s. 810.

[7] Tamtéž, s. 753.

[8] JOSKOVÁ, L. Rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu a jeho dopad na odpovědnost. Bulletin advokacie, 7-8/2014, s. 46.

[9] LAVICKÝ, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 807 – 810.

[10] Tamtéž.

[11] Srov. ŠTENGLOVÁ, I. Zákon o obchodních korporacích. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 384 – 385.

[12] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3915/2012.

[13] LAVICKÝ, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 809.

[14] BEJČEK, J. Principy odpovědnosti statutárních a dozorčích orgánů kapitálových společností, Právní rozhledy 2007, roč. 15, č. 17, str. 623.

[15] HULMÁK, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1582 – 1585.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)